

وهفیق سامهرائی ئهیهوی سهدامیکی جوانمان پیشان بدات

عارف قوربانی

له روژنامه ی (القبس) ی کویتی ژماره ی روژی (۲۰۰۲/۴/۳۰) دا وهفیق سامهرائی وتاریکی بلاوکردوتهوه له ژیر ناویشانی (من سنه ال خیره بعد التاریخ حافل بالرهانات المفجعه) و (شخصیه صدام کما یصفها وفیق السامرائی) کراوته مانشیتی نوسینه که ی.

وهفیق سامهرائی بهو پییه ی بهرپرسی هه والگری سه ربازی سوپای عیراق بووهو یه کیکه له که سه نزیکه کانی دهوروبه ری سهدام و له م نوسینه یدا له پال ئه وه ی که سهدام به پیاویکی دلره ق و توندوتیژو بی رهحم و خواستی دهسه لاتخوازی ناو ئه بات به لام له پال ده رخستنی ئه و راستیانه داو به حساب بو ده رخستنی دیوه شاراوه کانی که سیتی سهدام حسین . هاتوو که وتوته وه سف و ستایشی ئه م دیکتاتوره خوینریژه و ئه یه وی سهدامیکی جوان پیشانی مروقایه تی بدات .

نوسینه که ی سامهرائی ئه وه ده هیئی به کتیبیک و دیر به دیر وه لام بدیته وه . به لام له ده رفه تیکی وا کورتدا هه ر ده کریت ئه م چه ند سه ره قه له مه ی له سه ر بنوسم . هه قه هه موو ئوپوزسیونی عیراقی و روناکیرو نوسه رائی دلسوز به خاک و خه مخور بو ئاینده ی ئه م ولاته لیی بیده نگ نه بن و چیت ریگه نه دن به و جو ره خه لکانه ی که چون پیشتر له خزمه تی سهدامدا بوون و هه میشه هه هه روا ده مینه وه بین و له ژیر چه تری ئوپوزسیونیش خزمه ت به سهدام و میژوی ژیا نی بکه ن.

سامه رائی له شوینیکی قسه کانیدا ئه لیت سهدام هه یچ چه زی له وه نییه (زیندانی) بو ماوه یه کی زور بمینیته وه به تایبه ت ئه وانه ی که نه یاری شه خسی خو ی بن زوو ته سفیه یان ده کات . پاشان ده لی ئه وه ی دوژمنی خو ی نه بی ت زوو عه فویان ده کات ده یان هه زار عیراقی سو دیان له عافو ته کانی سهدام وه رگرتوو .

گه ر ئه م قسه یه ی سامه رائی ورد بخوینی نه وه . کورد واته نی بی سی و دوو کردن له جه وه ره ناخی سامه رائی تیده گه ی و پیویستمان به وه نابی که بپرسین سامه رائی چ کاره یه و راسته وخو ده توانین حوکم بدین که ئه م کابرایه وته بیژی شه خسی سهدامه و ده یه وی به وه ستایش بکات که ده یان هه زار عیراقی ئازاد کردوه له زیندان گه ر هه ر تاوانیکیان کردبی ته نها دوژمنی شه خسی سهدام نه بووبن . هه قه ئه و پرسیاره له سامه رائی خو ی بکریت ئه و ده یان ئه فسه ره سهدان سه ربازانه ی که به ده ستی سامه رائی کوژراون و له زیندانه کانداهه زاران که سیان به شیوازی جو روا جو ره کانی ته عزیز به مه رگ ده گه یاند . ئه مانه هه مووی دوژمنی شه خسی سهدام بوون . ئه و هه زاران سه ربازه ی که ته نها له بهر هه له اتنیان له ریزی سه ربازی وه تکرده وه ی شه رو نه فره ت کردنیان له خوین رشتن هه لده اتن و له کویره دی یه کدا خو یان چه شاردا بوو . که ده گیران و گولله باران ده کران ناواتیان چی بوو، نایا باوک و برای سهدامیان کوشتبوو جه نابی سامه رائی وا به دوژمنی شه خسی سهدام ناویان ئه به ی . ئه ی کامه یه ئه و ده یان هه زار عیراقیه ی وا سو دیان له عافو ته کانی سهدام بینیه .

له دریژه ی وه سفه کانی دا بو ده رخستنی دیوه شاراوه کانی سهدام ده لی (سهدام پیاویکی به هه یبه ته، بونییه به هیزه ماندو نابی له ئیشکردندا . گه ر سه عاتی کارکردنی سهدام به سه عاتی کارکردنی هه ر که سیکی تر به راورد بکریت، سهدام ره قه م قیاسی ده شکینی) . گه ر ئه مه وه سف و سه نای سهدام نه بی ت و هه ولی جوانکردنی نه بی ت چیه . !؟

هه ره ها ده لی (ئه زانی چون مامه له بکات له گه ل دهوروبه ره که ی و ئه زانی چون پاداشت و سزا بدات، هه ر بو یه توانی له سه ر حوکم بمینیته وه .)

له هه مووی سه رسوره ی نه تر ئه وه یه که سامه رائی جو ره ته تی ئه وه ی کردوه له نیو کو مه لگایه کدا که به ته واوی درژی سهدامن و به قیزه و نترین دیکتاتوری سه ر رووی زه وی ده زانن . سامه رائی لی ره و له نیو ئه و هه موو ده زگایانه وه دی ت و ده لیت (سهدام له کو بوونه وه کاندایه گه ر . وه ک ئه و که مه له گو یگرتندا به تایبه ت ئه گه ر

قسه‌کانی بهرامبەر پێچه‌وانه‌ی بیروراکانی سه‌دامیش بیټ) . . جا ئەگەر وا بوايه ئەوه ده‌بوو ره‌فزی دیموکراسی نه‌که به‌ دیکتاتور ناوده‌بیرا . نازانم سامه‌رائی کۆمه‌لی مرو‌قاییه‌تی به‌ گیل و ده‌به‌نگ تیده‌گات . . یان گالته‌ به‌ میزاجی عیراقیه‌کان ده‌کات . به‌راستی بی باکی له‌ قسه‌کانی سامه‌رائیدا دیاره‌و هیچ حساب بۆ رای گهلانی عیراق ناكات و ئەوی ترس بیټ له‌ ئۆپۆزیسیونی عیراقی نیه‌تی . . له‌کاتی‌کدا سامه‌رائی بۆ خو‌شی تا قورقوراگه‌ی له‌ خوینی لاوانی عیراق‌دایه‌و ده‌بوو ئیستا پاکانه‌ له‌به‌رده‌م ئۆپۆزیسیۆن و گهلانی عیراقدا بکات تا بیبه‌خشن . . که‌چی هاتوو تاوانباریشیان ده‌کات به‌وه‌ی ئەو (پیاو چاکه‌) سه‌رکرده‌و سوپا سالاریان بووه‌و بۆچی له‌ده‌ستی یاخین؟

له‌ شوینیکی‌تردا ده‌لی (ئه‌زانی چۆن ختوکه‌ی هه‌ستی عیراقیه‌کان ئەدات و قسه‌ بۆ پیره‌کان ده‌کات . . منالان ئەهینیه‌ته‌ تهنیشتی خو‌یه‌وه‌و دیارییان ده‌داتی) . . پاشان ئەلی (که‌ ئەچوووه‌ ناو ئەهواره‌کان ته‌له‌فزیۆنی بۆیان ئەبرد به‌دیاری و دابه‌شی ئەکرده‌ سه‌ر هه‌ژاره‌کانی ناوچه‌ی ئەهواره‌کاندا) .
دواتر ئەلی: (ئهو ژن و پیاوه‌ی که‌ توشی نه‌خو‌شی ده‌بوون له‌سه‌ر حسابی ده‌وله‌ت ده‌یناردن بۆ ده‌ره‌وه‌ بۆ چاره‌سه‌رکردن و ده‌یان نه‌خو‌شخانه‌ی له‌سه‌ر بودجه‌ی خو‌ی دروست کردوه‌) .

پاشان دیته‌ سه‌ر به‌راوردی که‌سیتی أحمد حسن بکرو سه‌دام حسین و ده‌نوسی . . (سه‌دام به‌پێچه‌وانه‌ی أحمد حسن بکروه‌و که‌ دیاری نه‌ده‌به‌خشی و نه‌ فلسیک و نه‌ پایسیکیک و نه‌ له‌عابه‌یه‌کی به‌ که‌س نه‌ ده‌به‌خشی، به‌لام سه‌دام ده‌ست و دلی تیره‌و دل و ده‌ستی خه‌لکی پر ده‌کرد له‌ دیاری . .

دواتر ده‌لی که‌رچی هه‌یه‌به‌تیکی هه‌یه‌ له‌ به‌رامبەر ئەفسه‌ره‌کانی . . به‌لام له‌ قسه‌کانیدا هی‌رش ناکاته‌ سه‌ر که‌س و دانابه‌زیه‌ته‌ سه‌ریاندا و جنیو نادات به‌ که‌س و ناموسی که‌س . .

ئه‌مانه‌ی سه‌ره‌وه‌ هه‌مووی قسه‌ی وه‌فیک سامه‌رائی بوون و له‌ ژماره‌ی رۆژی ۲۰۰۲/۴/۳۰ رۆژنامه‌ی (القبس) کویتیدا نویسیوتی . . له‌کاتی‌کدا که‌ زۆرتزین هه‌لمه‌ی راگه‌یاندن له‌سه‌ر شه‌خسی سه‌دام له‌ ئارادایه‌و زۆرجار به‌ تاکه‌ دیکتاتورو گه‌وره‌ترین مه‌ترسی بۆ سه‌ر مرو‌قاییه‌تی ناوده‌بریت.

له‌و کاته‌دا سامه‌رائی دیټ و ئەو قسانه‌ی سه‌ره‌وه‌ ده‌داته‌ به‌رگویی کۆمه‌لی نیوده‌وله‌تی و رای گشتی گهلاندا . . که‌ هیچ که‌س له‌ سه‌رکرده‌یه‌تی به‌عس و سه‌رائی عیراق ئیستا له‌ناو به‌غدادی یایته‌ختدا رووی ئەوه‌یان نییه‌و جورئه‌تی ئەوه‌ ناکه‌ن ئەو قسانه‌ بکه‌ن که‌ وه‌فیک سامه‌رائی له‌ له‌نده‌نه‌وه‌ کردوونی . .

له‌ هه‌موو ئەو قسانه‌ش سه‌رنج راکیشتر ئەوه‌یه‌ که‌ له‌م هه‌لومه‌رجه‌ی ئیستادا که‌ قسه‌ زۆر هه‌له‌دگری له‌م (ته‌وقیه‌ته‌) دا ئەم قسانه‌ بکریټ که‌ ده‌لی: (سه‌دام رقی له‌ تورک و میژووی عوسمانی نییه‌و تورکمانیش به‌ ده‌رگایه‌کی ئاین دانه‌نات بۆ عیراق سه‌رباری هه‌ره‌شه‌ی تورکیاش له‌ عیراق . . سه‌دام هیچ ئامانجیکی له‌ تورکیا نییه‌ .

پاشان ده‌لی: (زۆر رقی له‌ ئیرانه‌ به‌ ئاوو خاک و میژوو و خه‌لکیشیانه‌وه‌ . . گه‌ر ئەتۆمی هه‌بوايه‌ له‌شه‌ری دژ به‌ ئیراندا ئەیته‌قاند) . . پاشان ده‌لی: (رقی له‌ کورد نییه‌ له‌به‌ر ئەوه‌ی سه‌دام ره‌گه‌ز په‌رست نییه‌ . . ته‌نانه‌ت رقی له‌ سه‌رۆکه‌کانیشیان نییه‌ . . به‌لام که‌ هی‌رش کرد سه‌ریان له‌به‌ر ئەوه‌ بوو کړنوشیان بۆ حوکمه‌که‌ی نه‌برد) .
ئهم قسه‌یه‌ی وه‌ک ئەوه‌ وایه‌ بلی: (چۆن خوای گه‌وره‌ حه‌قی بوو شه‌یتان به‌ر نه‌فره‌ت بدات چونکه‌ کړنوشی بۆ باوه‌ ئاده‌م نه‌برد .

ده‌بی کوردو ئۆپۆزیسیونی عیراقی به‌گشت هه‌له‌سته‌یه‌ک له‌ ئاست ئەم قسانه‌ی سامه‌رائی دا بکه‌ن . . که‌ له‌کاتی‌کدا ئەمه‌ریکا و هاوپه‌یمانه‌کانی ئیران به‌ مه‌ترسی ده‌زانن و تورکیا دۆستیکی ستراتیژی خو‌یان سامه‌رائی دیټ و ده‌لی سه‌دام ئامرازیکی باشه‌ بۆ مانه‌وه‌و به‌گژاگردنه‌وه‌ی ئیران چونکه‌ رقی لیبانه‌و تورکیای دۆستی نیوه‌ی خو‌ش ئەوی . . که‌ ئیستا ئیوه‌ هه‌ستان به‌ نازاره‌کانی کورد و به‌ گه‌لیکی شایسته‌ی ئەزانن و دۆستایه‌تیان ده‌که‌ن . . سه‌دامیش رقی لیبان نییه‌و خو‌شی ئەوین .

ئەمانەو زۆرى تىرىش . ئەو قسانەى سامەرائى ئەو ھەلەدەگرى كە ھەر قسەيەكى چەندىن لاپەرەى لەسەر بنوسرىت و ھەربگىر دىرتە سەر زمانەكانى ترو ريسوا بكرىت و بەدونىاي ناسىنرىت كە ئەمە زمانحال و ھاويرو ھاوكردارى سەدامەو دەبىت گەلانى عىراق بە ھوشيارىيەو ھەلەتەونى دادگاي نىودەولەتى بنىن و چىتر ساويلكانە لە ئامىزى نەگرن ھەك بەرپرسىكى عىراق كە ھەلەتەو ھەتەوانى لە رىزەكانى ئۆپۆزسىوندا سودى لىو ھەربگىر تىت . بەپىچەوانەو ئەو تەننى لەناو رىزەكان و حىزبەكانى ئۆپۆزسىوندا گەورەترىن خزمەت بە سەدام و مىژو ھەو ھەوئەيەكەى دەكات .

كورد دەلى (خوويەك گرتت بە شىرى تەركى نادەى بە پىرى) سامەرائىش لەو تەى ھەيە بە گىانى خوینپرشتن و بىرى شوقىيانەو كرنوش بردن بۆ سەدام پەروەردەكراو ھەو ئىستاش ھەمان رەوتى ژيانى لەبەرگىكى تردا درىژە پىدەدات .

رەنگە جوانترىن قسە ئەو بىت كە نزار قەبانى دەلى : (چەند رقم لەو شاعىرەيە كە شىعەرەكانى لە خوئى ناچن) . . بەلام سامەرائى قسەكانى و نووسىنەكانى لە ناخى دەچن و ئەو ھەى لە ناخىدايەو پىي پەروەردەكراو ھەو ئەو ھەى نووسىوئەتى . ھەمووى ئەو شتەيە كە ئەم لەپىناوى دا خەبات دەكات و كاتى خوئىشى بۆ ئەو مەبەستە چووتە دەروە تا لەو رىگەيەو خزمەت بە رزىم و سەدام و مىژو ھەو ھەوئەيە ھاوبەشەكەيان بكات .